

Amsterdam Museum opent tentoonstelling over dak- en thuisloosheid in de stad

Van 14 februari tot en met 1 juni 2025 is in het Amsterdam Museum aan de Amstel de tentoonstelling *Collecting the City #5: (T)huisloos in de stad – Verhalen van de straat* te zien. Met deze tentoonstelling vertelt het Amsterdam Museum de verhalen van dak- en thuisloze mensen in de stad. Voor deze vijfde editie van *Collecting the City*, in het kader van het 750-jarig bestaan van de stad, werkt het Amsterdam Museum samen met De Regenboog Groep en HVO-Querido. Hoewel de groep dak- en thuislozen al jaren toeneemt, blijft het een groep mensen waar snel overheen wordt gekeken en waarvan de verhalen vaak onbekend blijven. Met *Collecting the City #5: (T)huisloos in de stad – Verhalen van de straat* vertelt het Amsterdam Museum persoonlijke verhalen van mensen die dak- of thuisloosheid ervaren, over wat zij hebben meegemaakt en hoe we in de stad omgaan met deze groep Amsterdammers.

Het gezicht van dak- en thuisloosheid verandert

Het aantal dak- en thuislozen in Amsterdam is de afgelopen jaren sterk toegenomen. De Regenboog Groep schat dat het momenteel gaat om een groep van ongeveer 17.000 mensen. Voor thuisloze mensen kan dit betekenen dat zij geen vaste verblijfplaats hebben: ze reizen van bank naar bank, van vriend naar familielid naar kennis. Voor dakloze mensen is zelfs die optie er niet; zij moeten hun plek op straat vinden. Waar dakloosheid eerder werd geassocieerd met alcohol- en drugsproblematiek, krijgt tegenwoordig een steeds grotere en meer diverse groep mensen te maken met dakloosheid. Naast mensen met verslavingsproblematiek of mentale kwetsbaarheden omvat de groep dak- en thuislozen ook gezinnen, arbeidsmigranten, mensen met een baan en mensen die door de wooncrisis buiten het zorgsysteem vallen. De tentoonstelling *(T)huisloos in de stad* belicht deze huidige realiteit en nodigt bezoekers uit om stil te staan bij de verhalen van deze, vaak nog, onzichtbare groep Amsterdammers.

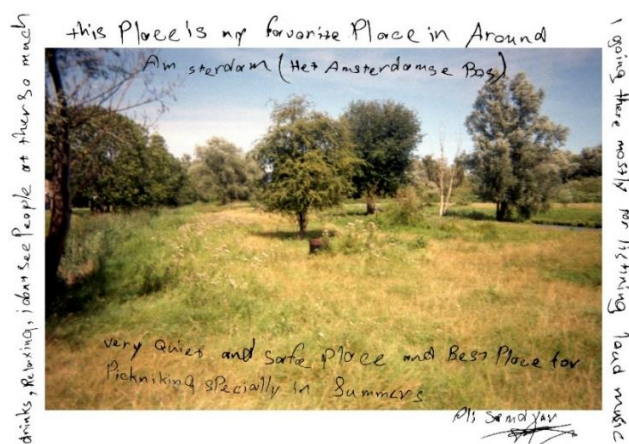
Brian kijkt een film, 2022. Fotografie Robin Alysha Clemens

Samenwerking en co-creatie met partners De Regenboog Groep en HVO-Querido

De tentoonstelling *(T)huisloos in de stad* is onderdeel van *Collecting the City*. *Collecting the City* is een langlopende programmalijn waaronder projecten vallen die het Amsterdam Museum maakt in co-creatie met partners in de stad. Het Amsterdam Museum werkt voor deze programmalijn samen met groepen en netwerken die zich tot nu toe niet of te weinig vertegenwoordigd voelen in het museum en in de collectie. Voorbeelden van eerdere projecten zijn *Collecting the City #4* met o.a. Kazerne Reigersbos en Ongekend Zeedijk en *Collecting the City #3* met o.a. Toko Mokum, Operatie Wonen en Gay Games 1998. De aangesloten partners voor *Collecting the City #5: (T)huisloos in de stad* zijn De Regenboog Groep en HVO-Querido. De Regenboog Groep helpt mensen die vastlopen en eenzaamheid ervaren door schulden, verslaving, psychische problemen of dakloosheid. Dit doet de organisatie al vijftig jaar in samenwerking met vrijwilligers. HVO-Querido ondersteunt mensen om zelf opnieuw regie over hun leven te krijgen en die te behouden na een periode van ontregeling. HVO-Querido biedt opvang, begeleiding en dagactiviteiten. Door de samenwerking met deze partners, wordt het verhaal niet over, maar door mensen die zelf dak- of thuisloos zijn, of door mensen die dagelijks met de thematiek te maken hebben, verteld.

Te zien

In de tentoonstelling *(T)huisloos in de stad* is er aandacht voor uiteenlopende aspecten van dak- en thuisloosheid: de geschiedenis van dit onderwerp in de stad, de verschillende vormen van dak- en thuisloosheid en de schaal waarop het plaatsvindt. Ook is er veel ruimte voor persoonlijke verhalen. Van overlevingsstrategieën tot obstakels waar mensen op straat tegenaan lopen. Met de tentoonstelling biedt het Amsterdam Museum een diepgaand inzicht in de complexe werkelijkheid van mensen zonder een vast thuis. Hoe is het om plotseling op straat te staan? Hoe ziet een gemiddelde dag eruit? En waar lopen zij tegenaan? In *(T)huisloos in de stad* wordt licht geworpen op deze vragen. Door de kunstwerken, persoonlijke objecten en verhalen van en door ervaringsdeskundigen en makers - mensen die zelf dakloos zijn of zijn geweest -, zoals kleding, persoonlijke portretten en keramiek, schetst de tentoonstelling een realistisch beeld van wat het betekent om je staande te houden zonder vaste woonplek. Zo maken bezoekers in de documentaire *Between Small Places* (2024) van Robin Alysha Clemens kennis met de dakloze schrijver Brian. Hij dwaalt al jaren door Amsterdam en filosofeert over wat 'thuis' voor hem betekent. In de tentoonstelling is ook werk te zien uit de collectie van het Amsterdam Museum, zoals het zelfportret van Jacques Vedel du Boisbaudry. Dit werk was in 2014 het eerste werk van een dak- of thuisloze maker in de collectie van het museum.

Links: Jacques Vedel du Boisbaudry, Zelfportret van dakloze geschiederd op gevonden kastdeurtje, 2015. Collectie Amsterdam Museum. Rechts: Cocreatie met Alireza, 2024. Tobias de Haan.

Vrijheid, zorgverlening en de toekomst

Ook wordt er in de tentoonstelling ingegaan op het thema 'vrijheid'. Hoewel dak – en thuisloosheid bijna nooit een keuze is, is het voor sommigen ook een manier om zich te onttrekken aan structuren die te beperkt voelen. Het Amsterdam Museum schenkt in deze tentoonstelling tevens aandacht aan de zorgverleners die zich elke dag inzetten voor deze kwetsbare groep Amsterdammers. Van werknemers van HVO-Querido en De Regenboog Groep, tot aan de vele vrijwilligers en mensen die zich inzetten bij de Huisartsenpost en Het Leger des Heils. De tentoonstelling sluit af met een vooruitblik op de toekomst en ruimte voor reflectie. Hoe ziet de toekomst van dak- en thuisloosheid eruit? En wat betekent 'thuis' nu en later? Met de tentoonstelling *(T)huisloos in de stad* streeft het Amsterdam Museum ernaar om een veelzijdiger beeld van dak- en thuisloosheid te presenteren en meer begrip te creëren voor een groep mensen waar snel overheen wordt gekeken.

Yousef, Ervaringsdeskundige (Amsterdam, 2023). Fotografie Bas Losekoot

Over De Regenboog Groep

De Regenboog Groep is er voor mensen in Amsterdam en omstreken die het moeilijk hebben en nergens anders terecht kunnen. De Regenboog Groep mobiliseert de kracht in de samenleving om hen te ondersteunen zo zelfstandig mogelijk mee te doen in de maatschappij en helpen mensen in eenzaamheid, met schulden, een verslaving, psychiatrie problemen en bij dakloosheid. In 2025 viert De Regenboog Groep haar 50-jarig bestaan. Via De Regenboog Groep werkt het Amsterdam Museum samen met een groep ervaringsdeskundigen. De mensen in deze groep ervaren allen dak- en thuisloosheid op verschillende wijzen. Een aantal van hen kwam op straat na een verbroken relatie of scheiding, anderen door migratie, woningtekort of andere omstandigheden. Deze ervaringsdeskundigen werken allen op een eigen manier mee aan de realisatie van de tentoonstelling.

Over HVO-Querido

HVO-Querido ondersteunt mensen in een kwetsbare positie om de weg te hervinden naar een thuis. Mensen die om welke reden dan ook dakloos zijn geraakt, kampen met psychische problemen of verslaafd zijn. Maar ook slachtoffers van mensenhandel, ongedocumenteerde mensen en Oekraïense vluchtelingen. Kunst en cultuur is een onmisbaar onderdeel in het herstelleraanbod van HVO-Querido. Via HVO-Querido werkt het Amsterdam Museum samen met verschillende ambulante begeleiders, die ieder een aantal

makers – mensen die zelf dak- of thuisloos zijn - ondersteunen. Deze makers, bewoners en bezoekers van verschillende locaties van HVO-Querido in Amsterdam, hebben speciaal voor de tentoonstelling *(T)huisloos in de stad* een aantal kunstobjecten gemaakt.

Over de programmalijn *Collecting the City*

Collecting the City is de plek waar het Amsterdam Museum de levendige stad Amsterdam verzamelt en presenteert, in samenwerking met verschillende partijen en groepen in de stad. Binnen dit project delen netwerken, lokale kunstenaars en bewoners verhalen en objecten waarvan zij vinden dat het past in een museum over Amsterdam. Tijdens elke editie van de tentoonstelling worden nieuwe makers uitgenodigd om hun ideeën te tonen. Denk aan een vernieuwend perspectief op het verleden, een mooi of pijnlijk moment in het heden of een nieuwe toekomstvisie op de stad.

De tentoonstelling Collecting the City #5: (T)huisloos in de stad – Verhalen van de straat is te zien van 14 februari tot en met 1 juni 2025 in het Amsterdam Museum aan de Amstel (Amstel 51). Het Amsterdam Museum wordt structureel ondersteund door Hoofdbegunstiger Gemeente Amsterdam, Founder VriendenLoterij en Hoofdpartner Educatie ELJA Foundation. De tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door Amsterdam 750. De tentoonstellingspartners voor (T)huisloos in de stad zijn De Regenboog Groep en HVO-Querido.

Noot voor redactie, niet voor publicatie

Neem voor meer informatie, interviewverzoeken en/of hoge resolutie beeldmateriaal contact op met Charlotte de Gier, medewerker Communicatie & PR Amsterdam Museum, per e-mail via c.degier@amsterdammuseum.nl. Beeldmateriaal is te downloaden via: <https://we.tl/t-jOGHYMOySJ>.